

בש"פ 2248/14 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 2248/14

לפני: כבוד השופטת א' חיות

העורר: פלוני

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי לנוער בבאר שבע
מיום 19.3.2014 בת"פ 16223-06-13 שניתנה על ידי
כבוד השופט נ' זלוצ'ובר

תאריך הישיבה: ג' בניסן התשע"ד (3.4.2014)

בשם העורר: עו"ד מיכאל בוסקילה

בשם המשיבה: עו"ד הילה גורני

החלטה

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בבאר-שבע (כב' השופט נ' זלוצ'ובר) מיום 19.3.2014, אשר קיבל את בקשת המאשימה והאריך בתשעים ימים את תנאי השחרור בערובה של העורר, יליד 1995, שהיה קטין במועדים הרלוונטיים לאישום.

1. ביום 21.5.2013 שהה העורר במסיבה יחד עם המתלון וניהל עמו שיחה במהלכה אמר לו המתלון שהוא "מתנהג כמו מושפע". זמן קצר לאחר מכן ובעקבות אותה אמירה, ידה העורר לעבר ראשו של המתלון בקבוק וודקה ובכך גרם לו חבלות ושביר שהצריכו את אשפוז המתלון וביצוע ניתוח בראשו. ביום 9.6.2013 הוגש כתב אישום נגד העורר ובד בבד הגישה המאשימה בקשה למעצרו של העורר עד תום ההליכים נגדו. ביום 11.6.2013 קיים בית המשפט המחוזי דיון בבקשה, ונוכח המלצת שירות המבחן לנוער כי ניתן לשחרר את העורר לחלופת מעצר בבית אביו במושב נהורה, הורה בית המשפט המחוזי על שחרורו של העורר למעצר בית מלא בבית אביו, תחת פיקוחם של הוריו ובת זוגו של אביו. כמו כן, נתבקש תסקיר משלים בעניינו של העורר. ביום 26.6.2013 קיים בית המשפט המחוזי דיון נוסף בחלופת המעצר של העורר, וקבע כי בהתאם להמלצת שירות המבחן לנוער ומהטעמים שצינו בתסקיר, יותר לעורר לצאת למקום העבודה של האב, תחת השגחתו, וכן לצאת לפגישות עם גורמי הטיפול בקהילה בליווי אחד הערבים.

ביום 8.9.2013 הוגש כתב אישום מתוקן בעניינו של העורר, במסגרת הסדר טיעון אליו הגיעו הצדדים. העורר הודה בכתב האישום באותו היום ועל סמך הודיה זו קבע בית המשפט המחוזי כי העורר עבר עבירה של חבלה בכוונה מחמירה לפי סעיף 329(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977. העורר נשלח לביצוע תסקיר ונקבע מועד לשמיעת הטיעונים לעונש ליום 17.11.2013. ביום 20.11.2013 קיים בית המשפט המחוזי דיון נוסף בעניינו של העורר, ובהסכמת הצדדים ועל פי המלצת שירות המבחן, דחה את מועד שמיעת הטיעונים לעונש ליום 12.3.2014. אשר לתנאי חלופת המעצר, קיבל בית המשפט את בקשת העורר לעבור לגור בבית אמו באשקלון, וזאת חרף העובדה שהמתלון גר באותה העיר, וקבע כי העורר לא ייצא מפתח הבית, למעט לפי הזמנה של המשטרה, בית המשפט או שירות המבחן, וכי ילווה בכל יציאה מן הבית על ידי אחד הערבים. עוד נקבע כי האיזוק האלקטרוני שעל העורר יופעל רק בשעות הלילה והעורר נשלח לביצוע תסקיר משלים. במהלך ינואר 2014 ביקש העורר, בין היתר, לצאת לעבודה ובית המשפט ביקש כי המעסיק המוצע יתייצב לדיון בבקשה, אולם משה סירב לעשות כן, בוטל הדיון לבקשת העורר. בנוסף, התיר בית המשפט המחוזי לעורר בהחלטתו מיום 25.2.2014 לצאת בשעות הערב למכון כושר, בליווי אחד הערבים.

2. ביום 12.3.2014 הגישה המשיבה בקשה דחופה להארכת תוקף תנאי שחרורו של העורר ושירות המבחן הגיש תסקיר מטעמו בו המליץ על דחיית מועד הטיעונים לעונש בשלושה חודשים וכן המליץ כי צו ההשגחה הזמנית יוארך בהתאם ולעורר יתאפשר לצאת ללא ליווי בין השעות 07:00-20:00 לצורכי עבודה ופעילות גופנית. שירות המבחן ציין שהעורר מגויס להליך הטיפול, נרתע מההליך הפלילי וניתן לסמוך עליו שינצל את ההקלות באופן חיובי. עוד ציין שירות המבחן כי טרם בשלו התנאים לבוא בהמלצה טיפולית בעניינו של העורר וכי יש צורך לבחון אותו כאשר הוא משוחרר ללא תנאים. העורר מצידו ביקש לבטל את תנאי השחרור כליל ולחלופין לשנותם בהתאם להמלצת שירות המבחן. בית המשפט קמא קיבל את בקשת המשיבה ובהחלטתו מיום 19.3.2014, האריך את תנאי השחרור בערובה ואת צו ההשגחה הזמנית בתשעים ימים נוספים. בית המשפט עמד על כך שלעורר ניתנו הקלות מרובות ואף הותר לו לחזור לעיר מגוריו, אולם קבע כי אין מקום להתיר לו להסתובב ברחבי העיר ללא פיקוח, נוכח מגוריו של המתלון באותה העיר, ונוכח מעשיו החמורים של העורר שגרמו לפגיעה פיזית ונפשית במתלון. עם זאת, ציין בית המשפט קמא כי אם העורר יחפוץ בכך, יש באפשרותו להגיש בקשה רצינית הניתנת לבחינה בקשר ליציאתו לעבודה, וזו תישקל בחיוב. כמו כן הורה בית המשפט בהחלטה נפרדת על דחיית מועד הטיעונים לעונש ליום 25.6.2014, כהמלצת שירות המבחן.

3. בערר שבפני מבקש העורר להורות על ביטול התנאים המגבילים שהושתו עליו, ולמצער על אימוץ המלצת שירות המבחן כי תנאים אלו יוגבלו לשעות הלילה בלבד. העורר טוען כי בניגוד למשתמע מהחלטת בית המשפט קמא, תנאי שחרורו לא הוקלו אלא הוגבלו בצורה מחמירה תוך הוספת איזוק אלקטרוני, וכי ההרשאה שניתנה לו לצאת לחדר

כומר אינה ניתנת ליישום בשל מצבה הכלכלי הקשה של משפחתו. עוד טוען העורר כי ההיתר שניתן לו לצאת עם הוריו למקום עבודתם אינו בר מימוש, שכן אמו מצויה בביתה בשמירת הריגה (ובינתיים כבר ילדה) והאב החל לעבוד במקום חדש והעורר אינו יכול להתלוות אליו לשם. עוד טוען העורר כי סעיף 10א לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א - 1971 (להלן: חוק הנוער), תוחם לתשעה חודשים את התקופה בה ניתן להטיל על קטין תנאי שחרור וכי בעניינו לא התקיימו התנאים אשר בהתקיימם ניתן להאריך את תוקף התנאים המגבילים בתשעים ימים נוספים. זאת, בפרט משהעורר משתף פעולה עם שירות המבחן, משתתף באופן קבוע בקבוצות טיפול, וקיימת בעניינו המלצה חיובית של שירות המבחן לצמצום התנאים המגבילים, בין היתר, על מנת להתקדם בהליך הטיפול. עוד טוען העורר כי מצבם הכלכלי הקשה של הוריו מונע ממנו לפנות לטיפול פסיכולוגי ולהשתתף בפרויקטים שונים במטרה להתגייס לשירות צבאי.

המשיבה מצידה מבקשת כי הערר יידחה והחלטת בית המשפט קמא תיוותר על כנה, בהינתן השלב שבו מצוי ההליך הפלילי, קרי לאחר שכבר נקבע כי העורר ביצע את העבירה בה הואשם. עובדה זו, לשיטת המשיבה, משנה את נקודת האיזון בין השיקולים השונים בדבר הטלת תנאים מגבילים. עוד טוענת המשיבה כי התנאים המגבילים נדרשים משום שמעשי העורר מלווים ביסוד נפשי ובכוונה, וכי במצבי לחץ ובמצבים עמומים עדיין ישנה סכנה להתפרצות אלימה מצידו. עם זאת, המשיבה אינה שוללת את יציאתו של העורר לעבודה, ככל שתוגש בעניין זה "בקשה רצינית", כפי שקבע בית המשפט קמא.

דין והכרעה

4. דין הערר להידחות. אכן ככל שמדובר בסוגיית מעצרו של קטין עד תום ההליכים יש ליתן את הדעת להוראת סעיף 10א לחוק הנוער ולהלכה לפיה "נקודת המוצא היא כי יש לעשות כל מאמץ על מנת לאתר חלופה פוגענית פחות המשיגה את תכלית המעצר, בהתחשב כמובן בנסיבות הספציפיות של כל מקרה לגופו" (בש"פ 9222/12 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 10 לפסק דינה של השופטת ע' ארבל (1.1.2013)), בעניינו החלופה עליה הוחלט בעניינו של העורר הינה מעצר בית בפיקוח פיזי ואלקטרוני ונוכח הוראת סעיף 10א לחוק הנוער, משעה שהוחלט על חלופה זו, היא מוגבלת לתשעה חודשים אם כי בית המשפט רשאי להאריכה מעת לעת בתשעים ימים נוספים, בכל פעם.

בשלב שבו נבחנה בקשת המשיבה להארכת תוקף התנאים בתשעים ימים כאמור, כבר הודה העורר במעשים המיוחסים לו ונקבע כי הוא ביצע אותם. על כן צודקת המשיבה בטענתה כי במצב דברים זה נעה נקודת האיזון לעניין הארכת תוקפם של תנאי השחרור בערובה אל עבר הארכת התוקף ונדרשות נסיבות מיוחדות אשר יצדיקו באותו השלב את ביטולם המוחלט באופן שיאפשר למי שחזקת החפות אינה עומדת לו עוד להתהלך חופשי וללא פיקוח כלל. עיינתי בהחלטותיו של בית המשפט קמא ובתסקירים שהונחו בפניו בעניינו של העורר, ואני סבורה כי ניתנה בהן הדעת למכלול השיקולים הצריכים לעניין ובהם, בין היתר, מצבו האישי של העורר ומצבה הכלכלי של משפחתו. אשר להמלצת שירות המבחן כי העורר יוכל לצאת מביתו לעבודה ולפעילות גופנית ללא ליווי בין השעות 07:00-20:00, בין היתר, על מנת שיתאפשר לעקוב אחר תפקודו ללא תנאים. ראשית חשוב לציין כי באותו התסקיר הובאו ממצאים פסיכולוגיים המעידים על מסוכנותו של העורר לעצמו ולסביבה בהתקיים תנאים מסויימים ובעיקר במצבים עמומים ובמצבי לחץ. הערכה זו מצטרפת אל הטעם שצוין לעיל ומקשה אף היא על קבלת עמדת העורר לפיה יש להסיר כל תנאי המגביל את שחרורו. זאת בפרט בהינתן העובדה שהמתלונן מתגורר באותה העיר. שנית, וככל שהדבר נוגע לאפשרות כי העורר יצא את ביתו ללא ליווי לפרק זמן מוגבל, ציין בית המשפט קמא כי יהא נכון לבדוק אפשרות כזו ובלבד שמדובר ביציאה למסגרת

תעסוקתית ולאחר שיוכל להתרשם מרצינות ההצעה. משכך, סבורני כי לעת הזו צדק בית המשפט קמא בקובעו כי אין מקום לשנות מן התנאים המגבילים שנקבעו ויש להאריך את תוקפם (על הצורך בסמכות מדריכה וביד מכוונת ככל שבקטין עסקינן ראו - בש"פ 3289/10 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 8 לפסק דינו של השופט ע' פוגלמן (6.5.2010)).

בשולי הדברים, אעיר כי דחיית הטענות לעונש בעניינו של העורר באה בעקבות בקשת שירות המבחן, אך נראה כי משהוארכו התנאים המגבילים, כאמור, יש מקום לשוב ולבחון אפשרות להקדמת המועד לשמיעת הטענות לעונש בעניינו של העורר, בפרט בהינתן הזמן הרב שחלף מאז הוכרע דינו.

מן הטעמים שפורטו לעיל, הערר נדחה.

ניתנה היום, ח' בניסן התשע"ד (8.4.2014).

ש ו פ ט ת
